

Databázové systémy a SQL

Daniel Klimeš

Daniel Klimeš

- Vzdělání: Obecná biologie
- PGS: onkologie
- Specializace: klinické databáze
- Databáze ORACLE, PosgreSQL, MS SQL

- klimes@iba.muni.cz
- Kotlářská 2, budova 11

Každé pondělí od 16:00 – do 17:40

Teoretická přednáška → navazující praktické cvičení

Praktická část : databáze ORACLE 11g

Domácí cvičení: PostgreSQL

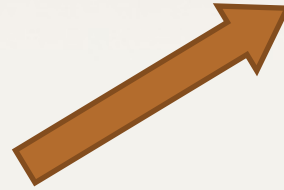
Zakončení: zápočet – domácí úkol

zkouška – praktický test, pomůcky bez omezení, časový limit

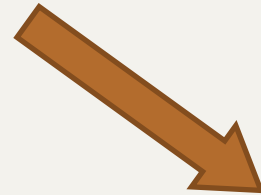
1. Data jsou primárně v databázi uložena
2. Zpracováváme objemná data v řádu sto tisíc záznamů a více
3. Zpracování dat plánujeme provádět opakovaně
4. S daty bude pracovat více uživatelů

**Databáze
SQL**

Předzpracování dat
čištění dat
popisná analýza,
Filtrování, agregace dat

Grafický statistický SW
Statistika for Windows, MS Excel
SPSS, SAS

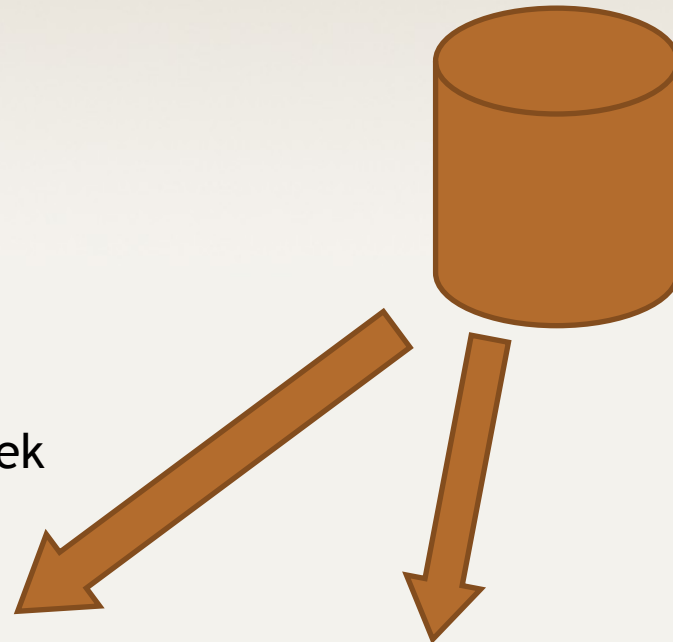

**Matematicko - statistický
skriptový SW**
R, Matlab, Maple, SPSS, SAS,
programovací jazyk

Relační databáze (RDBMS)
 Relace - termín z relační algebry

Základ: tabulka
 sloupec = atribut/parametr
 řádek = popsání objekt

Databáze = systém provázaných tabulek

ID pacienta	Jmeno	Prijmeni
1	Jan	Novák
2	Jana	Nová
3	Karel	Starý

ID pacienta	Datum vysetreni	Vysledek vysetreni
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

Dle dostupnosti

Komerční

ORACLE - databáze*
MS SQL server*
DB2
MS ACCESS
FOX PRO

Freeware

MySQL
PostgreSQL
Firebird

* Okleštěné verze jsou k dispozici zdarma

Dle počtu uživatelů

Jednouživatelské

MS ACCESS
FOX PRO

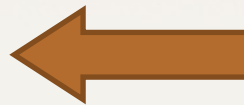
Víceuživatelské

ORACLE
MS SQL
DB2
MySQL
PostgreSQL
Firebird

Definovaná struktura, do které se vkládají záznamy

Definují se sloupce

- jméno
- datový typ
 - text
 - číslo
 - datum
 - BLOB
- doplňující vlastnosti

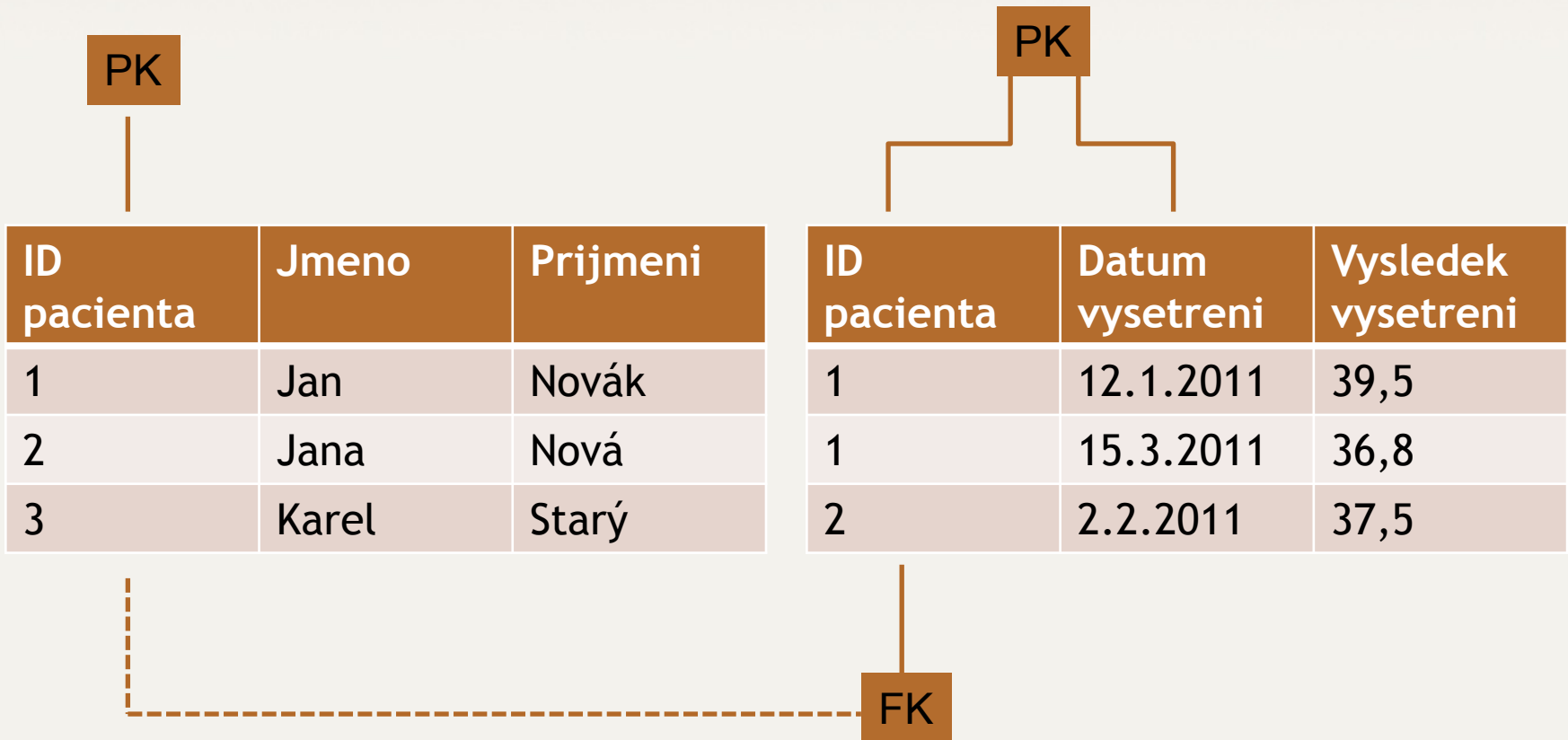

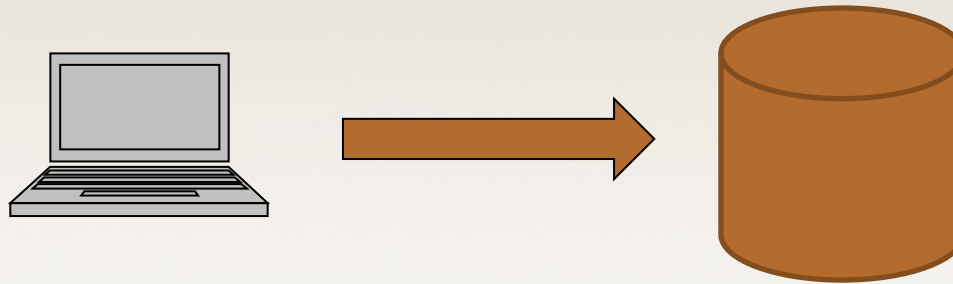
ID pacienta	Datum vyšetření	Vysledek vyšetření
1	12.1.2011	39,5
1	15.3.2011	36,8
2	2.2.2011	37,5

Vybrané sloupce se označují jako klíče (keys)

Primární klíč (primary key - PK)- 1 až n sloupců jednoznačně identifikující řádek

Cizí klíč (foreign key - FK) - identifikuje nadřazený řádek v rodičovské tabulce

Klient = SW umožňující ověření uživatele a spuštění řídicích příkazů

Řídicí příkazy = Structured Query Language - SQL

- DDL - vytváření, změna, rušení objektů (tabulka, index, pohled, ...)
 - CREATE / ALTER / DROP
- DML
 - SELECT - získávání dat z databáze
 - INSERT - vkládání dat do databáze
 - DELETE - mazání dat v databázi
 - UPDATE - změna/aktualizace dat
- transakční příkazy
 - COMMIT - potvrzení transakce
 - ROLLBACK - odvolání transakce

Klient

sqlplus - textový
SQLDeveloper - grafický

DBM753

Identifikace ORACLE databáze

IP adresa + SID nebo síťový alias (network alias)

Network alias musí být definován na klientském počítači:

TNS (Transparent Network Substrate)

přístupné databáze jsou definované v lokálním souboru tnsnames.ora
../network/Admin

SID = identifikace instance databáze na serveru

SQL developer - připojení

New / Select Database Connection

Connection N...	Connection D..	Connection Name
student	student@//1...	student

Username: student
Password:

Save Password

Oracle Access

Role: default
Connection Type: Basic

OS Authentication
 Kerberos Authentication
 Proxy Connection

Hostname: 147.251.147.65
Port: 1521

SID
 Service name: ORCLTEST.iba.muni.cz

New / Select Database Connection

Connection Name	Connection Details	Connection Name
ord	klimes@//147.251....	ord
ordscr	klimes@//147.251....	
SYS	SYS@//147.251.26...	

Username: student
Password:

Save Password

Oracle Access

Role: default
Connection Type: TNS

OS Authentication
 Kerberos Authentication
 Proxy Connection

Network Alias: ORCL
 Connect Identifier:

Status :

Nápověda Save Clear Test Connect Zrušit

Připojení k databázi

příkazová řádka - cmd

```
sqlplus login@network_alias
```

```
sqlplus student@ORCLTEST
```

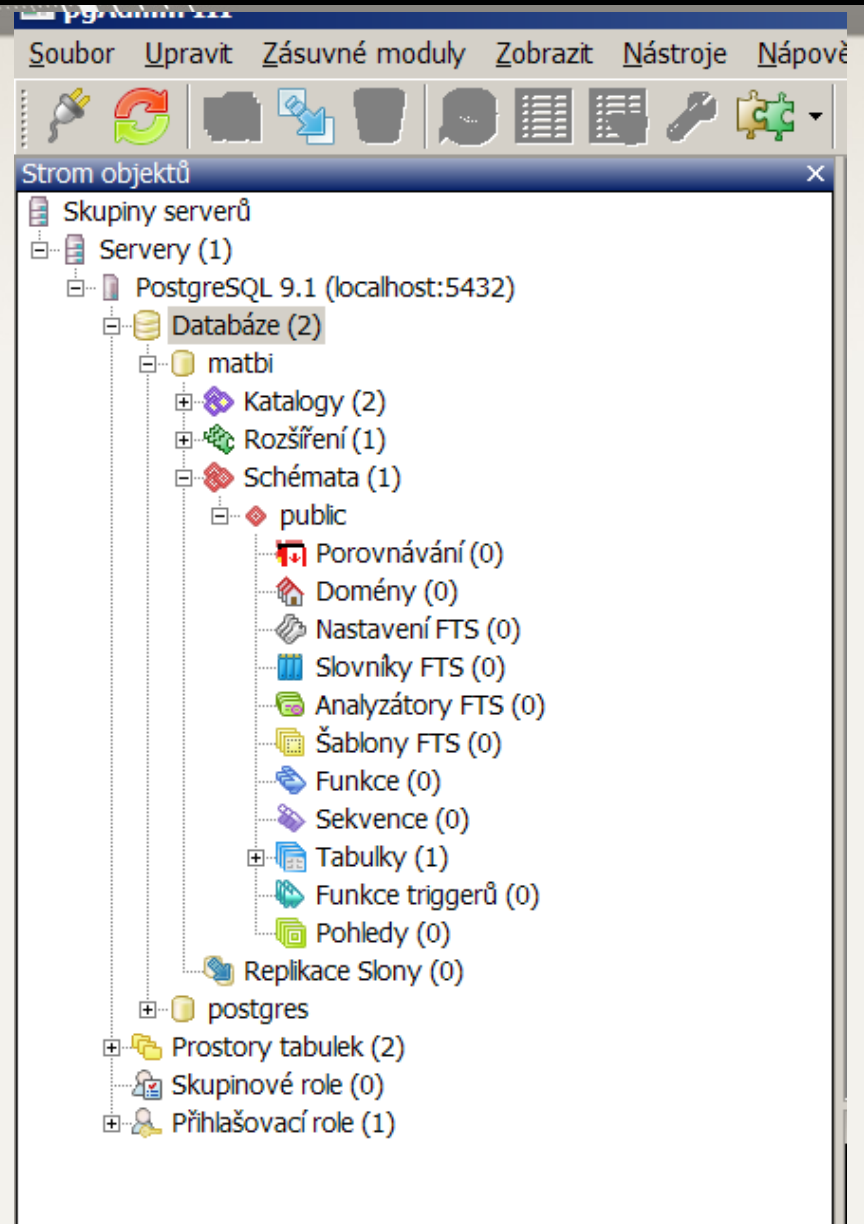
Varianta s přímým zadáním hesla:

```
sqlplus login/heslo@network_alias  
student/DBM753
```

Klient

- pgAdmin
- Přihlášení k serveru
- Nová databáze - matbi
- Schémata – public

- psql
- ve Windows nutné nastavení jazykové sady a fontu

SQL jazyk

- case insensitive
- klíčová slova – pro názornost VELKÝM písmem
- názvy objektů (tabulek, sloupců)
 - pouze alfanumerické znaky
 - první znak písmeno
 - omezená délka (ORACLE 32 znaků)
- operátory
- funkce
- různá rozšíření v jednotlivých DB produktech
- SQL příkazy – ve skriptu ukončeny defaultně středníkem (;)
- komentáře odděleny - - nebo v bloku /* komentar */

SELECT * FROM tabulka; -- všechny řádky i sloupce tabulky

/* vybrané sloupce, všechny řádky */

SELECT sloupec1, sloupec2, sloupec1 + sloupec2 AS soucet FROM tabulka;

/* všechny sloupce, vybrané řádky */

SELECT * FROM tabulka

WHERE sloupec1 = 1 AND sloupec2 > 10 AND sloupec3 < sloupec 4

--Sumární výstupy/Agregační funkce

SELECT COUNT(*) FROM tabulka -- počet řádků v tabulce

SELECT SUM(sloupec1), AVG(sloupec2), MIN(sloupec3), MAX(sloupec4)
FROM tabulka

SELECT COUNT(*), sloupec1 FROM tabulka - nelze

Tabulka **STUDIES**

- Kolik má sloupců?
- Kolik má řádků?
- Minimum, maximum a průměrná hodnota sloupce *study_id*?
- Minimum, maximum hodnota sloupce *study_name*
pouze řádky *is_active*= 1 ?
- Výpis sloupců *study_name*, *description*, všechny řádky, dle abecedy
podle *study_name*

Seskupení položek

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
GROUP BY sloupec;
```

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
WHERE sloupec2 > 1 and ...
GROUP BY sloupec;
```

```
SELECT sloupec, count(*), MAX(sloupec2), MIN(sloupec2) FROM tabulka
GROUP BY sloupec
HAVING count(*) > 1
```

Výpis počtu studií po jednotlivých manažerech → 2 sloupce

manager, počet řádků

To samé pouze pro ***is_active*** = 1

Výpis ***manager***, kteří mají na starosti více jak 5 aktivních studií
manager, počet studií

1. Přečíst kapitolu 1 ve skriptech

<http://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=zaklady-informatiky-pro-biology--databazove-systemy-v-biomedicine>

2. Instalace Postgresql